

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia lipca 2009 r.

**Pan
Marcin Janda
Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Rodzinie w Szczecinie**

LSZ-410-81-01/2009
P/09/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, skontrolowała Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (MOPR) w zakresie kierowania osób do domów pomocy społecznej (DPS) oraz finansowania ich pobytu w latach 2007–2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10.07.2009 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, z uchybieniami, ocenia udział MOPR w realizacji zadań pomocy społecznej stanowiących przedmiot kontroli.

1. W badanym okresie MOPR wykonywał zadania koordynatora systemu pomocy społecznej Miasta Szczecina określone w statucie obowiązującym od 24.07.2006 r., w tym dotyczące kierowania osób do DPS i sprawowania nadzoru nad tymi placówkami. NIK pozytywnie ocenia działania MOPR w odniesieniu do osób wymagających skierowania do DPS oraz świadczenie usług opiekuńczych. W sposób prawidłowy informowano mieszkańców Szczecina o procedurach ubiegania się o ww. skierowania i usługi. Informacja dotycząca tej problematyki przekazywana była za pośrednictwem strony internetowej, telefonu interwencyjnego, radia i telewizji oraz prasy, a także na spotkaniach bezpośrednich z mieszkańcami. Stwierdzono przy tym, że do dnia 31.03.2009 r. MOPR nie osiągnął określonego w art. 110 ust. 11

¹ Dz.U. z 2007 r., Nr 231 poz. 1701 ze zm.

ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej² (zwaną dalej „ustawą o p.s.”), zatrudnienia pracowników socjalnych (1 pracownik na 2 tys. mieszkańców). Na koniec marca 2009r. w MOPR zatrudniano 184 pracowników socjalnych, tj. o 19 mniej od stanu zalecanego ww. przepisem (203 pracowników).

2. MOPR uczestniczył w opracowaniu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Szczecinie na lata 2009–2015”, przyjętej uchwałą Rady Miasta Szczecina z dnia 18.12.2008 r. W strategii tej – której koordynacja została przypisana MOPR – ujęte zostały 2 projekty dotyczące osób starszych i niepełnosprawnych, tj.: „Program integracji środowiskowej dla osób w podeszłym wieku” oraz „Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych”.

W toku kontroli stwierdzono, że Pan Dyrektor nie złożył Radzie Miasta Szczecina sprawozdań z działalności MOPR za lata 2007 – 2008, a także nie przedstawił potrzeb w zakresie pomocy społecznej na lata 2008 – 2009. Obowiązek w tym zakresie wynika z art. 112 ust. 12 *ustawy o p.s.*

3. Pracownicy socjalni MOPR, pełniący funkcje opiekunów środowiskowych – na czas przeprowadzenia kontroli NIK – posiadali pełne rozeznanie potrzeb w tym zakresie. Ustalenia kontroli dotyczące 10 pracowników (z 16 ogółem), realizujących swoje obowiązki w ramach Działu Instytucji Pomocy Społecznej MOPR, wykazały, że posiadali oni informacje o 121 osobach kwalifikujących się do umieszczenia w DPS i o przyczynach ich nie umieszczenia w tych placówkach. Wszyscy ci pracownicy posiadali wymagane kwalifikacje, które zostały określone w art. 116 ust. 1 *ustawy o p.s.*

MOPR w badanym okresie prowadził rejestry osób oczekujących na umieszczenie w DPS, w formie 5 wykazów uwzględniających rodzaj choroby lub niepełnosprawności. Na listach tych na dzień 30.06.2009 r. ujętych było 409 osób, z których 73 (17,9 %) skierowanych zostało do DPS w latach 2004-2007. W grupie osób oczekujących od roku 2007 (lub dłużej) na umieszczenie w DPS przeważały osoby przewlekle somatycznie chore (45) oraz psychicznie chore (25), które oczekiwały na przydział miejsca w odpowiednich dla siebie typach placówek. Osobom skierowanym do DPS i oczekującym na umieszczenie w nim świadczone są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

NIK nie wnosi zastrzeżeń do trybu przyjmowania i rozpatrywania wniosków o skierowanie do DPS. Badania obejmujące 30 z nich wykazały, że były one przyjmowane

² Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 ze zm.

z kompletem wymaganych dokumentów³. Na ich podstawie wydano 27 decyzji o skierowaniu do DPS oraz 3 uzasadnione decyzje odmowne. Decyzje te wydawane były z zachowaniem terminów określonych w art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴ (Kpa). Przestrzegany był również obowiązek, wynikający z art. 36 § 1 Kpa, informowania wnioskodawców o przyczynach niezłatwienia sprawy w terminie oraz o nowym terminie jej załatwienia. Stwierdzone w toku kontroli uchybienia dotyczyły przeprowadzania przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych u osób ubiegających się o skierowanie do DPS. W przypadku 8 (z 30) badanych spraw wywiady te wykonano z opóźnieniem wynoszącym od 2 do 14 dni, w stosunku do terminu określonego w § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19.04.2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁵.

Do zakończenia kontroli z 27 osób, które uzyskały skierowanie do DPS, 7 z nich zostało umieszczone w DPS. Były to osoby uprawnione, ze względu na spełnienie wymogów art. 54 ust. 1 ustawy o p.s. Wysokość należnych opłat od tych osób naliczona została zgodnie z art. 61 ust. 2 tej ustawy.

4. Dyrektor MOPR w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z posiadanym upoważnieniem Prezydenta Miasta Szczecina, zlecał w okresie od 1.10.2008 r. do 31.01.2009 r. wykonanie usług opiekuńczych. Wykonywane one były w oparciu o umowy ściśle określające zakres usług oraz zasady odpłatności przez 2 firmy, których praca nadzorowana była przez pracowników MOPR. Od zawarcia ww. umów do dnia 31.03.2009 r. za realizację zleconych usług opiekuńczych wydatkowano 1.348,7 tys. zł. Rozliczenia w tym zakresie dokonano wg stawek określonych w umowach.

Realizacja usług opiekuńczo-specjalistycznych w badanym okresie zlecana była przez MOPR wykwalifikowanym osobom fizycznym. W latach 2007-2009 (I kw.) wykonywane one były przez 12 do 26 usługodawców, na rzecz – w zależności od roku – od 31 do 131 osób. Rozliczenia z tymi osobami dokonywano zgodnie z warunkami umów.

W latach 2007-2009 (do 31.03.) – w ramach sprawowanego nadzoru – MOPR przeprowadził 90 kontroli jakości usług udzielonych przez firmy prywatne i osoby fizyczne, w wyniku których dokonano zmiany 5 opiekunów.

5. MOPR, realizując zadania własne Miasta Szczecina (na prawach powiatu) w zakresie pomocy społecznej, w badanym okresie nadzorował 3 całodobowe domy pomocy społecznej

³ określone w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 10.10.2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. Nr 217, poz. 1837).

⁴ Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2005 r., Nr 77, poz. 672

zlokalizowane na terenie Szczecina, posiadające na koniec 2008 r. 535 miejsc. Placówki te w latach 2008-2009 (do 31.03.) były objęte kontrolami MOPR, które nie wykazały w ich działalności nieprawidłowości.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Przedkładanie Radzie Miasta Szczecina corocznie sprawozdań z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.*
2. *Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, w sprawach dotyczących skierowania do DPS w terminie do 14 dnia, od dnia złożenia wniosku o tego typu świadczenie.*
3. *Zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych do ilości proporcjonalnej do liczby mieszkańców Szczecina.*

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.